

ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑ: ΜΗΤΡΑ ΚΑΙ ΛΥΔΙΑ ΛΙΘΟΣ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ

Το καίριο θέμα της αξιοκρατίας (εστιάζουμε την αναφορά μας στην Ελλάδα - επιγραμματικά) απασχόλησε πρώτιστα τους αρχαίους Έλληνες Φιλόσοφους και για το οποίο συμφωνούσαν ο Αριστοτέλης, ο θεωρητικός θεμελιωτής της αξιοκρατίας, και ο Πλάτων. Η δε Αθήνα υιοθέτησε την αξιοκρατία ως αριστοκρατία με την έννοια τής με δημοκρατικές διαδικασίες ανάδειξης των αξιοτέρων, των αρίστων.

Είναι δε γνωστό ότι οι αρχαίοι Έλληνες ηγέτες, με πρώτο τον Περικλή έδιναν ιδιαίτερη σημασία στην αξιοκρατία, άσχετα αν η αλαζονεία της ισχύος παρέσυρε ορισμένους σε αναξιοκρατικές επιλογές με τα γνωστά αρνητικά αποτελέσματα ιδιαίτερα της ζηλοφθονίας. Ο Θουκυδίδης στον Επιτάφιο του Περικλέους, αναφερόμενος στον φθόνο προς τους αρίστους, γράφει: «Φθόνος γαρ τις ζώσι προς το αντίπαλον...». Επίσης, γνωστό του Περίανδρου το περιβόητο «**κολούειν τα υπερέχοντα**».

Ο δε Δημοσθένης είπε το σημαντικότερο, που ισχύει σε μεγαλύτερο βαθμό σήμερα: «Η κακοδαιμονία της κοινωνίας οφείλεται στους **παραξίαν** ευτυχούντες!»! Εξάλλου, μήπως η χειρονομία του Χριστού με το φραγγέλιο στο Ναό του Σολομώντα καθώς και την κατάρα στην άκαρπη συκιά, δεν σχετίζονται έμμεσα με την αναξιοκρατία;

Το ίδιο ίσχυε και στο Βυζάντιο, όπου ορισμένοι ηγέτες προωθούσαν την αξιοκρατία, όμως, εξαιτίας της αναξιοκρατικής πολιτικής άλλων και της εξ' αυτής διαφθοράς, κατέληξε στην τραγωδία της τραγωδίας!

Στη σύγχρονη Ελλάδα, το Σύνταγμα της Επιδαύρου αναφέρει ότι: «Όλοι οι Έλληνες εις όλα τα αξιώματα και τιμάς έχουσι το αυτό δικαίωμα. Δοτήρ δε τούτων μόνη η **αξιότης** εκάστου». Και είναι γεγονός ότι κάποιοι φωτισμένοι, πανάξιοι και ακέραιοι ηγέτες όπως οι **Καποδίστριας και Κολοκοτρώνης**, διακρίθηκαν για την αξιοκρατική τους πολιτική, και τούτο υπήρξε αιτία που αναξιοκρατικά, διεφθαρμένα κυκλώματα, με εμπλοκή ξένων ανθελληνικών παραγόντων, δολοφόνησαν τον πρώτο και φυλάκισαν τον δεύτερο με τα τραγικά αποτελέσματα!

Έκτοτε, ο όρος αξιοκρατία κατάντησε έρμαιο κομματικών και συντεχνιακών επιλογών με αποτέλεσμα τον κοινωνικό διχασμό και τη σοβαρή παρακμή της Ελλάδας και της μετατροπής της σε «προτεκτοράτο» και δεξαμενή αφαίμαξης ανθρώπινων ζώων (Βαλκανικοί Πόλεμοι, Μικρασιατική Εκστρατεία, Β'ΠΠ, Ψυχρός Πόλεμος - εμφύλιος, Κορέα), εργατικού δυναμικού και -ιδιαίτερα-εγκεφάλων). Και αντί αξιοκρατίας, πρυτανεύει η αδιαφάνεια, η επιτηδειότητα, η πο-

νηριά, η δουλοπρέπεια, η τυπολατρία, ο συγγνός μανδαρινισμός, ο παρασιτισμός! Είναι δε περίεργο το γεγονός ότι τις τελευταίες δεκαετίες, που η αναξιοκρατία και η διαφθορά έχουν κτυπήσει κόκκινο, το ζήτημα της αξιοκρατίας θεωρείται «απαγορευτικό» και ελάχιστοι έχουν ασχοληθεί με αυτό, ορισμένοι για λόγους προσωπικής προβολής, υποκριτικά, όμως ορισμένοι με αγνή πρόθεση για να επισημάνουν τις αρνητικές παραμέτρους της και να ευαισθητοποιήσουν τους «αρμόδιους».

Την κύρια ευθύνη για την αγνόηση, τον παραγκωνισμό και τη στρέβλωση της αξιοκρατίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, έχουν οι θεσμοί - ιδιαίτερα το υπουργείο παιδείας - που δεν μερίμνησαν να την προάγουν όπως αρμόζει. Όμως, όταν πρυτανεύει πνεύμα κοινωνικού αποκλεισμού, συναλλαγών, ρουσφετοκρατίας κ.λπ., που έχουν επιβάλλει κόμματα και αδιαφανείς συντεχνίες στους θεσμούς, και δεν υπάρχει η απαραίτητη αξιοκρατική υποδομή, για ποια αξιοκρατία και για ποια δημοκρατία έχουμε το δικαίωμα να μιλάμε; Ακόμη, όταν εξακολουθεί να ισχύει εντονότερα το προαναφερθέν διχαστικό, ανθρωποκτόνο «κολούειν τα υπερέχοντα» του Περίανδρου, και όταν η ελληνική νεολαία εξακολουθεί να γαλουχίζεται με πρότυπα Καραγκιόζη και με υποκουλούρα ΜΜΕ κ.λπ.

Όσον αφορά τις αρετές όπως -επιλεκτικά- αγάπη, δικαιοσύνη, μέτρο, ήθος, ανδρεία, σωφροσύνη, αλληλεγγύη, θάρρος, εγκράτεια, τιμιότητα, διαλλακτικότητα, κ.λπ., την πρωτοκαθεδρία έχει η αξιοκρατία, που είναι και η μήτρα όλων αυτών γιατί μόνον αξιοκράτες, άτομα με πραγματικά προσόντα - και όχι κολαούζοι κομματικών κ.ά. κυκλωμάτων χωρίς εχέγγυα - στις υπεύθυνες θέσεις, σε αξιώματα, μπορούν να δημιουργήσουν τη γνήσια **αξιοκρατική υποδομή** σε όλους τους τομείς του εθνικού γίνεσθαι, και διδάξουν τις παραπάνω αρετές ώστε να γίνουν κτήμα και να εφαρμόζονται. Επίσης, η αξιοκρατία αποτελεί την πεμπτουσία και τη Λυδία Λίθο της πραγματικής εμπέδωσης και εφαρμογής αυτών των αρετών μέσω της ορθής γνώσης και εμπειρίας.

Τελικά, είναι πλέον «Ηλίου φαινότερον», ότι (το έχουμε επαναλάβει) δίχως αξιοκρατία δεν υπάρχει γνήσια δημοκρατία αλλά **δημοκρατία** (το κράτος των δημίων, των προνομιούχων), των, όπως προειπώθηκε, κατά τον Δημοσθένη «παραξίαν ευτυχούντων», που με ανήθικα και παράνομα μέσα διατηρούν τα προνόμιά τους σε βάρος του λαού και του έθνους.

Π.Ι.Καραφωτιάς

τ. Διευθύνων Σύμβουλος του Γραφείου ΟΗΕ για Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ, Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων, συγγραφέας.